

Karalienės vizitas

Apie Karalienę

Vizito programa

Karalienė Lietuvoje

Karalienės vizitas

Karalienė Elžbieta II Lietuvoje

Apie Karalienę

Karalienė Elžbieta II (Elizabeth Alexandra Mary) gimė 1926 metais balandžio 21 dieną. Be Jungtinės Karalystės vadovės, ji taip pat ir Antigvos ir Barbudos, Australijos, Bahamų, Barbadoso, Belizo, Kanados, Grenados, Jamaikos, Naujosios Zelandijos, Papua Naujosios Gvinėjos, Sent Kits ir Nevio, Sent Lusijos, Sent Vinsento ir Grenadinų, Tuvalu, Saliamono salų karalienė.

Ji taip pat yra Anglikonų bažnyčios galva, Jungtinės Karalystės ginkluotųjų pajėgų vyriausiasis vadas ir Meno salos Lordas.

Karalienės sostą Elžbieta II paveldėjo 1952 metų vasario 2 dieną, po savo tėvo, Karaliaus Georgo VI, mirties.

Ji yra seniausiai valdantis valstybės vadovas Europoje, Amerikoje, Afrikoje, Australijoje. Ir antra pasaulyje po Tailando karaliaus Ramos IX.

Maždaug 125 milijonai žmonių gyvena šalyse, kurių valdovė yra Elžbieta II. Per jos valdymo laikotarpį pasikeitė dešimt Didžiosios Britanijos ministrų pirmininkų, ir daugelis ministrų pirmininkų kitose šalyse, kurių valstybės galva yra Elžbieta II.

Ji yra Edinburgo hercogo, princo Filipo žmona, taip pat tiesioginio britų sosto paveldėtojo, Velso princo Čarlzo motina.

Vizito programa

Pirmadienis, spalio 16 d.

20.40 val. Karalienės Elžbietos II atvykimas į Vilniaus oro uostą ir pasitikimo ceremonija.

Antradienis, spalio 17 d.

10.05 val. Sutikimo ceremonija LR Prezidento rūmuose

Oficiali nuotrauka ir apsikeitimas dovanomis, Prezidento Valdo Adamkaus ir Karalienės Elžbietos II susitikimas.

10.30 val. Koncertas Vilniaus Rotušės aikštėje

Koncerto metu žinomi Lietuvos atlikėjai – Česlovas Gabalis, Povilas Meškėla, Aistė Smilgevičiūtė, Asmik, Jurgis Didžiulis, Ona Kolobovaitė, Jurga Šeduikytė, Linas Adomaitis, berniukų choras „Ažuoliukas“ ir svečias iš Jungtinės Karalystės Džeimsas Greimis (James Graeme) atliks gražiausias abiejų šalių – Lietuvos ir Jungtinės Karalystės – miuziklų arijas.

Renginio metu per aikštėje pastatytus ekranus bus demonstruojami Lietuvą ir Jungtinę Karalystę reprezentuojantys vaizdai, o antroje renginio dalyje bus tiesiogiai transliuojama Jos Didenybės karalienės kalba Seime, po kurios Jos Didenybė ir Jo Karališkoji Prakilnybė atvyks į Rotušės aikštę.

10.50 val. Vainikų padėjimo ceremonija Antakalnio kapinėse

Vainiko padėjimo ceremonija, pasisveikinimas su žuvusiųjų artimaisiais.

11.20 val. Jos Didenybės karalienės apsilankymas LR Seime ir Jos Didenybės kalba

Karalienės atvykimas į Lietuvos Respublikos Seimą, pasisveikinimas su parlamento vadovais, pasisveikinimas su signatarais ir Seimo Valdyba, parodos apžiūra.

Karalienės kalba Seime.

Karalienės pasirašymas Seimo svečių knygoje.

12.05 val. Susitikimas su žmonėmis Rotušės aikštėje

Jos Didenybės Karalienės ir Jo Karališkosios Prakilnybės Edinburgo hercogo atvykimas į aikštę. Jos Didenybė ir Jo Karališkoji Prakilnybė, prieš įžengdami į Rotušę, bendraus su aikštėje susirinkusiais Lietuvos žmonėmis.

12.25 val. Jos Didenybės ambasadoriaus organizuotas priėmimas Rotušėje

14.50 val. Apsilankymas Vilniaus universitete ir „Café Scientifique“ atidarymas

Karalienės ir Prezidento atvykimas į Vilniaus universitetą, supažindinimas su Lietuvos mokslininkų projektais, žinių ir mokslo mugės apžiūra.

Apsilankymo universitete metu karalienė dalyvaus renginyje, skirtame atkreipti dėmesį į Britanijos ir Lietuvos akademinis bei mokslo pasiekimus bei pabrėžti investicijų į aukštąjį mokslą bei tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą svarbą.

Karalienė atidarys „Café scientifique“ (Mokslo kavinę), kurios tema šįkart bus „Moksliniai tyrimai ir globalizacija“ – tai Britų tarybos projektas, kuriuo skatinama neformaliai diskutuoti pagrindiniais mokslo bei mokslo pasiekimų klausimais.

Renginyje pranešimą skaitys britų genetikas 2002 m. Nobelio premijos laureatas seras Džonas Salstonas (John Sulston).

Jos Didenybė Karalienė atvyks atidaryti šį renginį, kuris prasidės ir tęsis jai išvykus.

Atskira Edinburgo hercogo programa

14.45 val. Edinburgo hercogo atvykimas į VU Botanikos sodą

Jo Karališkoji Prakilnybė Edinburgo hercogas dalyvaus renginyje Vilniaus universiteto Botanikos sode, skirtame Tarptautinių jaunimo apdovanojimų programos pristatymui Lietuvoje.

Šią programą prieš 50 metų Jungtinėje Karalystėje įkūrė Edinburgo hercogas. Šioje šalyje programa vadinasi Edinburgo hercogo apdovanojimais. Per penkiasdešimt gyvavimo metų programa pasklido į daugiau nei šimtą šalių, joje dalyvavo beveik šeši milijonai jaunų žmonių.

Renginio metu Jo Karališkoji Prakilnybė Edinburgo hercogas susitiks su Lietuvos moksleiviais, dalyvaujančiais programoje.

Edinburgo hercogas taip pat atidarys keliaujančią parodą apie Tarptautinius jaunimo apdovanojimus, kurią vėliau galės pasiskolinti mokyklos, jaunimo ir kitos organizacijos, susidomėjusios programos įgyvendinimu.

Renginio pabaigos akcentas bus dovana Botanikos sodui – medžio, žyminčio Jaunimo tarptautinių apdovanojimų programos pradžią Lietuvoje, sodinimo ceremonija.

15.30 val. Edinburgo hercogo atvykimas į Britų tarybą, Lietuvos ir Didžiosios Britanijos verslo forumą

Jo Karališkoji Prakilnybė Edinburgo hercogas princas Filipas dalyvaus Didžiosios Britanijos ir Lietuvos jaunų verslių žmonių pasveikinimo renginyje, kurį organizuoja Jungtinės Karalystės ambasada kartu su Britanijos prekybos rūmais.

Edinburgo hercogas įteiks pripažinimo diplomus penkiems nominantams, kurių asmeninės istorijos atspindi Jungtinės Karalystės ir Lietuvos verslo ryšių dinamiškumą bei įvairiapusiškumą. Renginio metu bus pasveikinti trys lietuviai, gyvenantys Vilniuje, Kaune ir Ukmergėje bei du britai.

Po diplomų įteikimo Edinburgo hercogas bendraus su renginio svečiais. Prieš atsisveikindamas princas Filipas Britanijos prekybos rūmų tinklapyje atidarys pokalbių svetainę, skirtą keistis verslo idėjomis bei informacija.

19.30 val.Valstybinis banketas LR Prezidento rūmuose

Karalienės ir hercogo atvykimas į Prezidento rūmus iškilmingai vakarienei.

Trečiadienis, spalio 18 d.

10. 45 val. Karalienės Elžbietos II atvykimas į Vilniaus oro uostą, atsisveikinimo ceremonija.

Žiniasklaidos priemonėse

Edinburgo hercogas princas Filipas pasodino buką

Edinburgo hercogas Filipas dalyvavo renginyje Vilniaus universiteto Botanikos sode, kirtame Tarptautinių jaunimo apdovanojimų programos pristatymui Lietuvoje.

Renginio metu Edinburgo hercogas susitiko su moksleiviais, dalyvaujančiais programoje.

Karalienės vyras taip pat atidarė keliaujančią parodą apie Tarptautinius jaunimo apdovanojimus, kurią vėliau galės pasiskolinti mokyklos, jaunimo ir kitos organizacijos, susidomėjusios programos įgyvendinimu.

Renginio pabaigoje Edinburgo Hercogas pasodino buką, žymintį Jaunimo tarptautinių apdovanojimų programos pradžią Lietuvoje.

Elžbieta II apsilankė Vilniaus universitete

Vilniuje viešinti Jungtinės Karalystės Karalienė lankėsi Vilniaus universitete, kur buvo supažindinama su Lietuvos mokslininkų laimėjimais, apžiūrėjo žinių ir mokslo mugę.

Karalienė dalyvavo renginyje, skirtame atkreipti dėmesį į D. Britanijos ir Lietuvos akademinis bei mokslo pasiekimus bei pabrėžti investicijų į aukštąjį mokslą bei tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą svarbą.

Elžbieta II atidarė „Café scientifique“ (Mokslo kavinę), kurios tema – „Moksliniai tyrimai ir globalizacija“. Tai Britų tarybos projektas, kuriuo skatinama neformaliai diskutuoti pagrindiniais mokslo bei mokslo pasiekimų klausimais.

V. Adamkus: „Mintyse mes aplankėme Sibirą“

Prezidentas Valdas Adamkus ragina politikus ir diplomatus įsiklausyti į Karalienės Elžbietos II kalbą Seime. Valstybių vadovai kalbėjosi ir asmeniškai. Prezidento teigimu, šis pokalbis buvo itin malonus.

„Karalienė domėjosi Lietuva ir ji yra labai gerai apie mūsų šalį informuota. Mintyse mes aplankėme Sibirą. Ji domėjosi II pasaulinio karo Lietuvai padarytais nuostoliai.

Karalienė yra be galo dėkinga, kad šiandien turi progą pamatyti Lietuvą, apie kurią tiek daug girdėjo“, – sakė V. Adamkus.

Po apsilankymo Seime, Elžbieta II Rotušės aikštėje susitiko su vilniečiais ir miesto svečiais. Tai buvo didžiausias oficialaus vizito renginys. Tokie susitikimai vyksta pačios Karalienės iniciatyva.

Karalienė daugiausia kalbėjosi su jaunais žmonėmis, domėjosi jų kasdienybe. Prieš jos atvykimą, Rotušės aikštėje skambėjo žymiausios britų atlikėjų ir kompozitorių dainos.

Protestuotojai ragino nebesiūti kepurių iš Kanados lokių kailio

Prie D. Britanijos ambasados protestavusios Gyvūnų teisių gynimo organizacijos „PETA“ narės buvo sulaikytos ir nuvežtos į policijos nuovadą.

Protestuotojai ragino Karalienę Elžbietą II ir Jungtinės Karalystės gynybos ministeriją nutraukti Karalienės sargybinių kepurių siuvimą iš Kanados juodųjų lokių kailių.

Policija sulaikė dvi merginas. Viena iš jų buvo persirengusi meškučiu.

Policija protestuotojų sulaikymą motyvavo tuo, jog protestuotojai apie rengiamą akciją neinformavo Vilniaus savivaldybės ir taip pažeidė viešąją tvarką.

Karalienės Elžbietos II kalba, pasakyta Seime

Pone Seimo pirmininke, Dėkoju Jums už šiltą priėmimą ir galimybę kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą. Ką tik apžiūrėta paroda priminė tiek ilgą Lietuvos, kaip Europos valstybės, istoriją, tiek dramatišką Jūsų tautos nepriklausomybės atgavimo procesą, vykusį prieš gerus penkiolika metų. Stovėti čia, kur kovoje už laisvę savo gyvybe rizikavo tiek daug žmonių, yra didžiulė garbė.

Šiandieną Vilniuje princas Filipas ir aš, pažymėdami visų trijų tautų pasiekimus, pradedame savo pirmąjį vizitą Baltijos valstybėse. Jūs iškilote iš po Sovietų sąjungos šešėlio ir suklestėjote kaip nepriklausomos valstybės, užėmėte savo teisėtą vietą tarptautinėje bendruomenėje ir tapote gerbiamomis Europos Sąjungos ir NATO narėmis. Tai buvo politinė, ekonominė ir socialinė transformacija, Europos istorijoje turinti vos keletą analogų.

Tačiau niekada neturėtume pamiršti to, ką Lietuva iškentėjo savo kelyje į laisvę. Žudynių, kankinimų, deportacijų ir trėmimų metai, trukę didesnę dvidešimtojo amžiaus dalį, yra vieni tamsiausių mūsų žemyno istorijos puslapių.

Čia, Vilniuje, negalime pamiršti ir holokausto tragedijos. Britų žydų bendruomenėje yra daug tokių, kurių šeimos nariai amžino poilsio atgulė Lietuvos žemėje. Aš reiškiu pagarbą visiems tiems, kurie priešinosi tironijai, taip dažnai šiam tikslui paaukodami savo gyvybes.

Okupacijos metais Jungtinės Karalystės ir Baltijos valstybių ryšiai buvo apriboti. Tačiau prieš 1939-uosius mūsų plėtoti ryšiai siekia viduramžius, o pastaruosius penkiolika metų vėl iš naujo atrandame vieni kitus. Mes vertiname didžiulę įvairovę, kuri yra vienas svarbiausių Europą apibrėžiančių požymių ir jūs praturtinate mūsų kontinentą savo unikalia kalba, kultūra ir patirtimi.

Man malonu, kad Britanijos ir Lietuvos santykiai plėtojasi tokiu tempu. Kartu dirbdami Europos Sąjungoje ir NATO susiduriame su tais pačiais iššūkiais ir tomis pačiomis galimybėmis. Nepaisant skirtingos istorinės patirties, į daugelį dalykų žvelgiame vienodai. Mus vienija bendras tikslas kurti pasauliui neabejingą, atvirą ir pasitikinčią savimi Europą.

Mes nebijome pokyčių ir reformų. Mes dėsime pastangas garantuodami, kad laisvės, demokratijos ir laisvos rinkos vaisiai, kuriais mes naudojames būdamos Europos Sąjungos ir NATO narėmis, taptų prieinami ir mūsų kaimynams, pasiruošusiems ir norintiems prisijungti prie mūsų. Mes tikime, kad mūsų pareiga yra padėti spręsti pasaulyje vykstančius konfliktus. Auga abipusė prekyba ir investicijos, o naujas galimybes atveria laivas darbo jėgos judėjimas.

Labiau nei bet kas kitas mane džiugina tai, kad kontaktai tarp žmonių, o ypač jaunų žmonių, pastaraisiais metais neparastai suaktyvėjo. Daugelis lietuvių į Britaniją vyksta dirbti ir mokytis. Atvykstančių į Lietuvą Didžiosios Britanijos piliečių skaičius taip pat sparčiai auga. Prieš šimtus metų tai buvo škotai ir Šiaurės rytų anglijos pirkliai, kurdinęsi jūsų šalyje. Šiandieną ir vėl žmonės iš šių Britanijos dalių labai aktyvūs megzdami naujus santykius su Lietuva – buvo labai malonu pasveikinti Jūsų prezidentą jo vizito į Edinburgą šių metų liepos mėnesį metu.

Lietuva pasižymi šviežia ir energijos kupina dvasia, gimusia iš jūsų kovos bei pasiekimų ir randančią atgarsį britų širdyse. Tikiu, kad Britanija turi daug ką pasiūlyti lietuviams. Tikiuosi, kad ateityje tiek viena, tiek kita kryptimi vyks vis daugiau jaunų žmonių, kurie dirbdami, mokydami ar lankydami šalyje turistiniais tikslais vieni apie kitus sužinos daug naujo.

Lietuvos tūkstantmečio jubiliejus 2009 metais ir Vilniaus tapimas Europos kultūros sostine tais pačiais metais atveria daug naujų galimybių, tarp jų ir bendradarbiavimą su Liverpulio miestu, tapsiančiu Europos kultūros sostine 2008 metais. Taip pat laukiame Lietuvos atletų ir žiūrovų atvykstančių į 2012 m. Olimpines žaidynes Londone.

Pone Seimo pirmininke, tikiuosi, kad mano vizitas parodys, kokią svarbą teikiame Britanijos ir Lietuvos santykiams. Sveikiname Lietuvą, mūsų naująją partnerę ir sąjungininę ir norime, kad mūsų santykiai klestėtų visose sferose. Žavimės tuo, kaip greitai iš tarptautinės pagalbos gavėjų, jūs tapote dosniais davėjais, kaip iš saugumo importuotojos, tapote šalimi, svariai prisidedančia prie kitų saugumo.

Sveikiname jūsų dinamiškumą, kūrybiškumą ir atsidavimą laisvės ir demokratijos idealams, galinčiais tiek daug duoti jūsų partneriams ir pasauliui. Pone Seimo pirmininke, į naują šimtmetį kartu žengiant iššūkių pilnu keliu, leiskite pacituoti jūsų Tautinės giesmės sodžius „ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi“.

Apsikeitė dovanomis ir apdovanojimais

Karalienės Elžbietos II valstybinis vizitas Lietuvoje prasidėjo iškilminga ceremonija Prezidentūros kieme.

Karalienę ir Edinburgo hercogą Filipą sutiko Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma bei Garbės sargybos kuopa.

Ceremonijoje dalyvavo premjeras Gediminas Kirkilas, ministrai, Lietuvos kariuomenės vadas Valdas Tutkus, D. Britanijos ambasadorius Lietuvoje Kolinas Robertsas (Colin Roberts), Lietuvos ambasadorius D. Britanijoje Vygaudas Ušackas.

Po sutikimo ceremonijos V. Adamkus Elžbietai II įteikė aukščiausią Lietuvos valstybės apdovanojimą – Vytauto Didžiojo ordiną su aukso grandine. Jis skiriamas Lietuvos ir užsienio valstybių vadovams bei piliečiams už ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybei.

Karalienė Elžbieta II Prezidentui V. Adamkui įteikė antrąjį aukščiausią Anglijos riterių ordiną – Garbingiausiąjį Pirties ordiną. Šio ordino pavadinimas kilo viduramžiais iš pakėlimo į riterius apeigos – kandidatas išvakarėse maudydavosi pirtyje ir būdavo mokomas riterystės pareigų.

Prezidentas Karalienei įteikė tris žymaus lietuvių dailininko Petro Repšio sukurtus medalius, skirtus esminiams Lietuvos įvykiams – pirmajam Lietuvos vardo paminėjimui Europoje, pirmajam tarptautiniu mastu pripažintam Lietuvos valdovui ir pirmai Lietuvos valstybėje lietuvių kalba išleistai knygai.

Elžbieta II Prezidentui padovanojo paveikslą, kuriame pavaizduoti Holirūdhouzo rūmai Škotijoje ir dvispalvio stiklo flakoną su Jos Didenybės inicialais. Šiuose rūmuose liepos 3-5 dienomis vykusio oficialaus vizito metu susitiko Lietuvos Prezidentas ir Jungtinės Karalystės Karalienė.

Karalienę pasveikino Garbės sargybos kariai

Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai, pasipuošę originalia XIV a. Lietuvos kario apranga ir ginkluote, Prezidentūros rūmuose pasitiko ir pasveikino Karalienę Elžbietą II.

„Visos valstybės, puoselėjančios savo istoriją, Garbės sargybos kuopose, kurios pasitinka aukštus užsienio svečius, parodo istorinius momentus – taip akcentuojama, kad valstybė buvo ne vakar sukurta. Lietuva skaičiuoja tūkstantį savo gyvavimo metų.

Ir tai, kad prie Prezidentūros garbės sargyboje stovėjo XIV amžiaus kariai kartu su tarpukario Lietuvos kariais, yra žinia apie tai, kad nūdienos Lietuvos kariuomenė yra garbingos savo šalies istorijos sargybiniai, šalies istorijos dalis“ – sakė XIV a. Lietuvos

kario ginkluotės ir aprangos atkūrimo projekto kuratorius Kariuomenės vadas generolas majoras Valdas Tutkus.

Su originalia XIV a. kario apranga ir ginkluote aštuoni Garbės sargybos kuopos kariai stojo prie Prezidentūros vartų.

Šią vasarą Taikomosios dailės muziejuje buvo pristatyti autentiški, atkurti pagal archeologinių kasinėjimų ir kitų išlikusių šaltinių duomenis XIV a. Lietuvos kario šarvai. Naujas Lietuvos kariuomenės projektas – tai naujas žingsnis atkuriant Lietuvos valstybės simbolius.

Bendromis pastangomis buvo atkurtas pilnas XIV a. kario šarvų komplektas: kalavijas, kovinis peilis, kovinė ietis, kovinis kirvis, pėstininko skydas, šalmas, dilbių, alkūnių, pečių, kelių, blauzdų apsauga, taip pat šarvai, vadinami žieduočiu, šarvinis žieduočio kapišonas, pošarvis, kita.

Ginklai ir apranga atkurti remiantis iki šių dienų išlikusiais istoriniais šaltiniais. Nukaldintas naujasis kalavijas yra atitinkamo Vytauto Didžiojo karo muziejuje saugomo XIII a. „Desiukiškių“ tipo kalavijo, kuris rastas 1986 metais Raudonėje (Jurbarko raj.).

Projekto sumanytojai jau planuoja tęsti ir plėsti projektą: atkurti V-VI a., IX-XI a. ir XVI-XVII a. Lietuvos kario aprangą ir ginklus ir taip papuošti Garbės sargybos karius.

Karalienė Elžbieta II – monarchė rekordininkė

Aplankiusi jau 129 valstybes, Elžbieta II yra viena iš ilgiausiai valdančių britų monarchų, pergyvenusi ir imperijos iširimą, ir Šaltąjį karą, ir daugelį ministrų pirmininkų. Atrodo, ji pergyveno ir karališkosios šeimos krizę ir vėl yra populiarė, praneša Lietuvos televizijos naujienų tarnyba.

Tai buvo dienos, kai Didžiojoje Britanijoje gerokai išaugo pokario naujovės – televizorių – paklausa. Vestminsterio vienuolyne, kaip ir visi 39 iki tol viešpatavę monarchai, Elžbieta II karūnuojama 1953 m. birželio 2 d., mat tądien sinoptikai žadėjo geriausią orą, bet, žinoma, pliaupė kaip iš kibiro.

Praeidama pro prinčą Filipą, ji išgirdo: „Iš kur gavai šitą skrybėlę?“, sukikeno, kaip iki dabar mėgsta kikenti, ir nuėjo.

Užgrūdinta Antrojo pasaulinio karo ir tapusi vairuotoja, su gražuoliu iš Graikijos ji susituokė ten pat šešeriais metais anksčiau. Abu buvo išvykę į Keniją, kai sužinojo apie Jurgio VI mirtį. Britų spauda juokavo, kad Karaliene Elžbieta tapo jodinėdama ant dramblių. Abiejų proprosenelė yra karalienė Viktorija – monarchė, iki kurios valdymo rekordo Elžbietai trūksta dar dešimties metų.

Pirmoji sumaniusi rengti pasivaikščiojimus tarp žmonių, pirmoji sutikusi būti filmuojama televizijos filmui, pirmoji aplankiusi mečetę, pirmoji per šimtmečius priėmusi popiežių, pirmoji apvažiavusi žemės rutulį, ji vis dėlto ištikima tradicijoms – net šukuosenos nekeičia, kad liktų panaši į atvaizdą ant banknotų ir pašto ženklų. Elžbieta niekada neduoda interviu, bet jos meilė šunims ir žirgams legendinė – sakoma, kad mylimiems korgiams ir pačios išvestiems dorgiams atitenka dalis pusryčių.

Mėgstanti privačiai patraukti per dantį politikus, lemtingomis 1997-ųjų rudens dienomis ji buvo kaltinama šaltumu, mirus širdžių princesei Dianai. Bet pagaliau grįžusi iš Škotijos, ji aplankė liūdinčiuosius ir iki tol per nesiliaujančius karališkųjų santuokų skandalus smukęs populiarumas ėmė kilti. Dabar – ji populiariausia karališkosios šeimos narė, ir net didžiausi respublikos šalininkai sutinka, kad kol ji viešpataus – o trauktis nieku gyvu nežada – monarchija bus tvirta kaip uola. Bet sosto įpėdinis princas Čarlzas, kurio antrajai santuokai galiausiai pritarė, anaip tol ne toks populiarus – daugelis norėtų matyti soste princą Viljamą.

Dėl guvumo laikoma įkvėpimu bendraamžiams, tik dabar ji ima lėtinti tempą, bet vis vien kasmet jos laukia šimtai renginių. Parlamento atidarymas – vienas iš svarbiausių, ir nors į politiką ji nesikiša, sakoma, kad ją puikiai išmano, juk kas savaitę susitinka su Premjeru, ir Tonis Bleras, ko gero, ne paskutinis.

Kelerius metus rengtas jos vizitas Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse – irgi ne vien simbolinis. Puikiai prancūziškai kalbanti karalienė atvyksta padėkoti už tai, kad Lietuva labiau pritaria britiškajam požiūriui į pasaulio reikalus, į ūkio tvarkymą, ir pripažinti, kad Londonas buvo teisus, remdamas Europos Sąjungos ir NATO plėtrą, praneša Lietuvos televizijos naujienų tarnyba.

A. Bumblauskas: Elžbieta II – Gedimino palikuonė

Į Vilnių atvykstanti Didžiosios Britanijos Karalienė Elžbieta II – Gedimino palikuonė. Taip tvirtina žinomas istorikas, LTV2 laidos „Amžių šešėliuose“ autorius ir vedėjas profesorius Alfredas Bumblauskas.

„Elžbieta II yra kunigaikščio Gedimino 20-os kartos palikuonė, arba Kazimiero Jogailaičio, kurio duktė Sofija nutekėjo į Hoenzollernų dinastiją, 17-os kartos palikuonė“, – teigia istorikas.

Mintį, kad tarp Elžbietos II ir Lietuvos kunigaikščių gali būti sąsajų, prof. A. Bumblauskui išsakė laidoje dalyvavęs britų istorikas Stefanas Rovelas (Stephen Rowell).

Iki šiol Europos monarchų ryšiai su Lietuva nebuvo tyrinėti.

Aštuoniasdešimtmetės rengiasi susitikimui su Karaliene

Pirmadienį į Lietuvą atvyksianti Jungtinės Karalystės Karalienė Elžbieta II panorą susitikti su savo bendraamžiais – 1926 m. gimusiais lietuviais. Laimė pamatyti Karalienę iš arti teko 10 aštuoniasdešimtmečių, kuriuos atrinko apskričių vadovai, praneša „Panorama“.

Sausį aštuoniasdešimtmetį atšventusią Saldutiškio gyventoją Bronislavą Sudniūtę-Rakauskienę kaimynai beveik kasdien gali sutikti darže. Tačiau jie dar nežino, kad buvusi Lietuvos partizanų ryšininkė, sovietų žiauriai tardyta ir 8 metus kalinta Mordovijoje, o Lietuvoje paprasta darbininke fabrike dirbusi jų kaimynė sulaukė netikėto pasiūlymo – susitikti su Karaliene Elžbieta II.

„Seniūnas atėjo ir sako, ar sutiksi. Klausiu, tai kaip čia dabar. Sako, kad vienmetė su Karaliene. Sutikau ir tiek kalbos“, – pasakoja B. Sudniūtė-Rakauskienė.

1926 m. gimusi Jungtinės Karalystės Karalienė pageidavo per savo vizitą susitikti su paprastais savo bendraamžiais lietuviais. Didžiosios Britanijos ambasada paprašė, kad kiekviena iš 10 Lietuvos apskričių pati parinktų, ką atsiųsti į Rotušę, kurioje antradienį vyks susitikimas.

Jau pradėjusi galvoti, kaip gėdos Saldytiškiui nepadarius, B. Sudniūtė-Rakauskienė žada rengtis juodu kostiumėliu, tik dar neapsisprendžia ilgą ar pusilgi sijoną segėti. Karalienei ji žada pasakyti, kad ši yra labai graži aštuoniasdešimtmetė, ir nesitiki, kad bus laiko plačiau apie savo tokius skirtingus gyvenimus pakalbėti.

Kauno apskrities atrinkta Kauno technologijos universiteto profesorė Liuda Šiaučiukėnienė, iki šiol tebeskaitanti edukologijos paskaitas ir rašanti knygas, susitikimui su Karaliene specialiai pirkė rudą kostiumėlį, tačiau išsidavė, kad įdomiau jai būtų pasikalbėti su susitikime dalyvausiančiu taip pat aštuoniasdešimtmečiu Lietuvos Prezidentu, o ne Karaliene Elžbieta II.

„Todėl, kad V. Adamkaus dėdė buvo mano tėvo draugas ir jis atvažiuodavo pas mus į Kelmę, kur mano tėvas tada dirbo notaru. Jis turėjo ilgus geltonus ūsus ir aš atsimenu, kad, kai man buvo treji metai, aš užsilipdavau generolui ant kelių ir tampydavau ūsus. Tai noriu paklausti Prezidento, koks buvo jo to dėdės likimas. Bet turbūt neteks, čia jau kitas tikslas“, – svarstė L. Šiaučiukėnienė.

Šiaulietė aštuoniasdešimtmetė tautodailininkė Silva Lukšienė, nuolat dalyvaujanti parodose, Karalienei žada padovanoti savo nertą servetėlę, tik dar neišrinkusi kurią.

Moteris sako iš džiaugsmo verkusi, kai sužinojo, kad susitiks su Jos didenybe, o artimieji jai sakė, kad ji panaši į savo bendraamžę Karalienę Elžbietą II.

Jungtinės Karalystės Karalienės susitikimai su bendraamžiais jau tapo tradicija. Šiomet balandžio 21 d. švęsdama 80 m. jubiliejų Elžbieta II į savo rezidenciją buvo pasikvietusi 100 tą pačią dieną gimusių britų.

Vilniuje ribojamas esimas

Jungtinės Karalystės Karalienės Elžbietos II ir Edinburgo hercogo princo Filipo vizito Vilniuje metu spalio 15-18 d. sostinėje bus ribojamas eismas. Policija įspėja, jog Karalienės vizito metu labiausiai eismą ketinama riboti Vilniaus centre.

Nuo spalio 15 d. 20 val. iki spalio 16 d. 22 val. ir nuo spalio 17 d. 20 val. iki spalio 18 d. 12 val bus draudžiama sustoti ir statyti transporto priemonės A. Gustaičio gatvėje, nuo spalio 16 d. 16 val. iki spalio 18 d. 12 val. – Upės gatvės dalyje nuo įvažiavimo į Centrinę universalinę parduotuvę iki „Sakurų“ parko ir lošimo namų „Olympic Casino“ automobilių stovėjimo aikštelėje Upės gatvėje, nuo spalio 16 d. 20 val. iki spalio 17 d. 16 val. – Šv. Jono gatvės automobilių stovėjimo aikštelėje.

Spalio 17 d. sustoti ir automobilius statyti bus draudžiama: nuo 7 val. iki 12 val. – Karių kapų gatvėje, nuo 7 val. iki 14 val. – Vokiečių gatvės atkarpoje prie Šiuolaikinio meno centro pastato, nuo 7 val. iki 22 val. – Dominikonų gatvėje, Liejyklos gatvės

atkarpoje tarp Universiteto ir L.Stuokos-Gucevičiaus gatvių bei Totorių gatvės dalyje tarp Šv. Ignoto ir Liejyklos gatvių.

Tą pačią dieną nuo 6 val. iki 12 val. sustoti ir automobilius statyti bus draudžiama Gedimino prospekto dalyje tarp A.Goštauto ir Gynėjų gatvių, nuo 7 val. iki 16.30 val. – Jogailos gatvės lyginių namų numerių pusės dalyje tarp Gedimino prospekto ir Jogailos gatvės sankryžos (iki 6 numerių pažymėto pastato Jogailos g.).

Spalio 17 d. nuo 7 val. iki 14 val. bus draudžiamas transporto eismas Vokiečių gatvės nelyginių namų numerių pusėje nuo Dominikonų gatvės iki Didžiosios gatvės, nuo 7 val. iki 16 val. – Pilies gatvėje, tuo metu taip pat bus draudžiama įvažiuoti į Šv. Jono ir Trakų gatves.

Vairuotojai prašomi būti atidūs ir laikytis kelių eismo taisyklių.

Karalienės vizitas verčia puoštis

„Karališkąjį asmenį reikia sutikti su karališka pagarba. Kitaip karalienė apsisuks ir išeis. Be to, negi mes norime, kad visi pagrindiniai Didžiosios Britanijos dienraščiai parašytų, koks nuskurdęs ir menkas yra Lietuvos Seimas?“, – taip solidžias Didžiosios Britanijos valdovės Elizabeth II vizito į Seimą išlaidas vakar pagrindė parlamento kancleris Gintautas Vilkelis. Maždaug valandą užtruksiantis Karalienės apsilankymas Seime, kuris turi įvykti kitą antradienį, kainuos beveik 260 tūkst. Lt, rašo „Lietuvos rytas“.

Tiek išlaidų reikės šia proga atliekamam įvairių patalpų remontui, naujiems baldams bei įvairiai įrangai.

Dalį šios sumos jau suskubo padengti Vyriausybė, vakar skyrusi Seimui 100 tūkst. Lt.

Seimo valdininkai beveik visą pusdienį plušo pagrindinėje parlamento rūmų fojė, įvairiose vietose statydami atitvarus.

Salės tribūnoje, iš kurios kalbės Karalienė, buvo matuojamas mikrofonų stovų aukštis – kad jis atitiktų garbingosios viešnios 160 centimetrų ūgį.

Buvo surengta repeticija

Seimo vadovai ir valdininkai jau vakar surengė Karalienės sutikimo ceremonijos repeticiją.

Vakar Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas ir pirmasis jo pavaduotojas Česlovas Juršėnas buvo supažindinti su būsimos ceremonijos scenarijumi, politikams buvo rodoma, kur jie turės stovėti, kur eiti, su kuo sveikintis.

„Atvykusią karalienę ir kunigaikštį prie automobilio pasitinka Seimo pirmininkas V. Muntianas ir kilimu visi kartu eina centrinio įėjimo į Seimą link.

Prie įėjimo svečius pasitinka Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Č. Juršėnas. Seimo pirmininkas karalienei ir kunigaikščiui pristato Č.J uršėną. Į Seimo vidų eina Seimo pirmininkas ir karalienė, paskui juos – kunigaikštis ir Č. Juršėnas“, – rašo ceremonijos scenarijaus autoriai.

V. Muntianas ir Č. Juršėnas turės greitai orientuotis, vedžiodami Karalienę ir kunigaikštį po Seimo vestibulį, veddami juos į plenarinių posėdžių salę ir iš jos.

Sąmatoje – visos išlaidos

Karalienės vizito sąmata vakar buvo pateikta Seimo valdybos nariams. Jai pritarta be jokių ginčų.

Kanceliarija nurodė, jog 122 tūkst. Lt kainuos jau kuris laikas vykstantis Seimo pirmųjų rūmų vestibulio ir antrojo aukšto patalpų remontas. Atnaujinamos santechnikos, ventiliacijos, elektros instaliacijos sistemos.

23 tūkst. Lt kainuos specialūs atitvarų stovai, 2 tūkst. – nauji veidrodžiai. 325,2 kvadratinio metro kilimų atsieis 22,7 tūkst. Lt. Dvi naujos tribūnos kainuos 7 tūkst., baldai – 4,5 tūkst. Lt.

Dar 78 tūkst. Lt kainuos specialios reprezentacinės išlaidos.

Net 62,8 tūkst. Lt kainuos paroda „Seimo istorija“. Gėlės svečiams atsieis 4 tūkst. Lt, 400 vokų kvietimams į susitikimą su karališkąja šeima – 5,1 tūkst. Lt.

Dvi specialiai įrėmintos Kovo 11-osios Akto kopijos, kurios bus padovanotos Karalienei ir jos vyrui Edinburgo kunigaikščiui Philipui, kainuos po 500 litų. Dar apie pusantro tūkstančio litų atsieis kelios įvairių dydžių Didžiosios Britanijos vėliavos.

Atsižvelgta ir į reikalavimus

„Norint išsaugoti malonius atsiminimus apie Karalienės vizitą ir rūpinantis Lietuvos įvaizdžiu, ši sąmata galėjo būti ir didesnė. Seimas sutikimui išleis mažiausiai iš kitų valstybės institucijų“, – sakė Seimo kancleris G. Vilkelis.

Seimo kanceliarijos Bendrųjų reikalų departamento vadovas Antanas Dimaitis vakar BNS teigė negalįs tiksliai atskleisti visų darytinų darbų, kurie bus vykdomi atsižvelgiant į Didžiosios Britanijos ambasados reikalavimus.

„Yra iškelti tam tikri reikalavimai, kol britų ambasada pati jų neatskleidžia, aš nenorėčiau pirmas jų įvardyti“, – pasakė A. Dimaitis.

Išankstiniais apskaičiavimais, Karalienės vizitas Lietuvai iš viso kainuos beveik 2 mln. Lt.

Vien tik Prezidentūra išleis 700 tūkst. Lt.

Istorinis britų karalienės vizitas – tik per LRT

Kitą savaitę Lietuvoje – istorinis įvykis, Jungtinės Karalystės karalienės Elžbietos II vizitas. Lietuvos radijas ir televizija taps išskirtine šio įvykio liudininke, tiesiogiai transliuosiančia svarbiausius viešnagės momentus.

Antru pagal svarbą asmeniui pasaulyje vadinama Elžbieta II su vyru Edinburgo hercogu Baltijos šalyse lankysis pirmą kartą. Pirmadienį, spalio 16 dieną LTV

„Panoramoje“ ir per Lietuvos radiją tiesioginė transliacija iš monarchės sutikimo ceremonijos Vilniaus oro uoste.

Antru pagal svarbą asmeniui pasaulyje vadinama Elžbieta II su vyru Edinburgo hercogu Baltijos šalyse lankysis pirmą kartą. Pirmadienį, spalio 16 dieną LTV „Panoramoje“ ir per Lietuvos radiją tiesioginė transliacija iš monarchės sutikimo ceremonijos Vilniaus oro uoste.

Spalio 17-osios rytą 9.30 val. Lietuvos radijas pradės transliaciją iš Rotušės aikštės ir Prezidentūros kiemo. O nuo 10 val. iki 13 val. Lietuvos radijas transliuos specialią laidą, skirtą karalienės Elžbietos II-osios vizitui. Laidos metu bus tiesioginiai reportažai iš Prezidentūros, koncerto Rotušės aikštėje ir karalienės susitikimo su vilniečiais, Antakalnio kapinių, Seimo; bustransliuojama karalienės Elžbietos II-osios kalba pralamente bei Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus ir ponios Almos Adamkienės interviu apie šį vizitą.

Spalio 17-osios rytą, 10 val. karalienę Elžbietą Daukanto aikštėje prie Prezidentūros pasitiks Prezidentas Valdas Adamkus. LTV žiūrovai susitikimą galės stebėti tiesiogiai, kaip ir pasikeitimo dovanomis ceremoniją Baltojoje salėje bei apsilankymą Seime.

Vėliau įvyks simboliškiausias vizito renginys – Elžbietos II-osios ir Edinburgo hercogo susitikimas su Lietuvos žmonėmis prie Vilniaus Rotušės. Jis vainikuos 10.30 val. prasidedantį koncertą, kuriame žinomi Lietuvos atlikėjai – Česlovas Gabalis, Povilas Meškėla, Aistė Smilgevičiūtė, Asmik, Jurgis Didžiulis, Jurga Šeduikytė, Linas Adomaitis, berniukų choras „Ažuoliukas“ ir svečias iš Jungtinės Karalystės Jamesas Graeme'as atliks gražiausias abiejų šalių – Lietuvos ir Jungtinės Karalystės – muzikų arijas.

Skambės arijos iš A. L. Webberio roko operų „Jėzus Kristus superžvaigždė“, „Operos fantomas“, „Katės“, K. Antanėlio „Meilė ir mirtis Veronoje“, ką tik naujai pastatytos V. Ganelino „Velnio nuotakos“. Jurgis Didžiulis kartu su choru „Ažuoliukas“ atliks ariją iš grupės „Pink Floyd“ roko operos „Siena“, legendinės britų grupės „Queen“ hitus „Somebody to Love“ ir „We Will Rock You“ atliks Česlovas Gabalis ir Jamesas Graeme'as. Skambant naujai G. Kuprevičiaus „Kregždučių“ aranžuotei, vidurdienį į Rotušės aikštę įžengs Elžbieta II ir Edinburgo hercogas. Koncertą tiesiogiai transliuos LRT.

Apie kitas monarchų aplankytas vietas – Vilniaus Universitetą ir Kairėnų botanikos sodą, kuriame Edinburgo hercogui rengiama atskira programa, praneš Lietuvos radijo ir televizijos naujienų laidos.

Lietuvos radijas nuo 19 val. rengia specialią muzikinę laidą, kurios metu bus ir tiesioginis reportažas iš Rotušės aikštės, kur į iškilmingą vakarienę rinksis garbingi svečiai.

Spalio 18 d. po 10 val. žinių transliuosime reportažą iš oro uosto, kur karalienė Elžbieta II-oji baigs savo vizitą Lietuvoje.

Prieš atvykstant Elžbietai II, Lietuvos televizija siūlo susipažinti su ja iš arčiau BBC šiemet sukurtame filme „Karalienei Elžbietai II - aštuoniasdešimt“ (sekmadienį 13.10 val.). Negalintiems filmo pažiūrėti dieną – LTV2 parodys vakare (19.45 val.).

Karalius mirė. Tegyvuoja Karalienė!

„Karalius mirė. Tegyvuoja Karalienė!“ – buvo prieš penkis dešimtmečius skelbiama Jungtinėje Karalystėje ir Britų Sandraugos šalyse. 1952 m. vasario 6 d., mirus Didžiosios Britanijos karaliui Jurgiui VI, monarcho titulą paveldėjo jo 25-metė duktė Elžbieta. Gabijos Lunevičiūtės pasakojimas.

„Karalius mirė. Tegyvuoja Karalienė!“ – buvo prieš penkis dešimtmečius skelbiama Jungtinėje Karalystėje ir Britų Sandraugos šalyse. 1952 m. vasario 6 d., mirus Didžiosios Britanijos karaliui Jurgiui VI, monarcho titulą paveldėjo jo 25-metė duktė Elžbieta.

Netrukus, 1952-ųjų rudenį, Elžbieta II pirmą kartą pradėjo D. Britanijos parlamento posėdį. Toks yra konstitucinio monarcho vaidmuo. Elžbieta II per praėjusius 50 metų šias kalbas jau pateikė perskaityti dešimčiai skirtingų premjerų, pradedant Vinstonu Čerčeliu ir baigiant dabartiniu vyriausybės vadovu Tониu Bleru.

Kaip sako istorikas Algis Povilas Kasperavičius, D. Britanijos karalienė valdo, bet neviešpatauja, kaip dažniausiai girdime apibūdinant jos simbolinį vaidmenį valstybėje.

„Realios valdžios Karalienė neturi. Tik tiek, kad per tokį ilgą viešpatavimą, ji tapo labai įprasta D. Britanijos piliečiams, kaip protinga moteris, kuri nepasireikia ekscentriškais poelgiais. Ji puikiai žino savo reprezentacines funkcijas ir puikiai jas vykdo“, – sakė istorikas.

Elžbieta II jau daugiau nei pusę amžiaus vykdo valstybės vadovės pareigas. Per tą pusės amžiaus laikotarpį subyrėjo Didžioji britų imperija, keitėsi visuomenės nuostatos, o Karalienės šeimos nariai tapo bulvarinės spaudos taikiniu. Tačiau apie kareliškąją šeimą rašantis Didžiosios Britanijos laikraščio „Daily Ekspres“ žurnalistas Ričardas Pormanas sako, kad visos D. Britanijos gyventojai Karalienę Elžbietą II labai myli ir gerbia.

„Tai parodo ir jos 80 gimtadienio šventimas. Karalienė Elžbieta norėjo, kad tai būtų uždara šventė, tačiau jos jubiliejus tapo visuotine švente. Elžbietą žmonės labai gerbia, nes ji visą savo gyvenimą paskyrė valstybei. Žinoma, visada yra žmonių, nusistačiusių prieš monarchiją, bet net ir jiems į galvą nešauna mintis atsikratyti Karalienės“, – pasakojo žurnalistas.

Tačiau prieš daugiau kaip 10 metų karališkąją šeimą krėtė vienas skandalas po kito, buvo žmonių, nustojusių ja tikėti.

„1992 metus Karalienė Elžbieta pavadino siaubingais metais. Tais metais išsiskyrė trys jos vaikai. 1992 m. didelis gaisras nusiaubė karališkuosius Vindzoro rūmus, be to, buvo ypač plačiai svarstoma, ar nereikėtų apmokestinti Karalienės turimo turto. Vienas didžiausių smūgių Jungtinės Karalystės monarchų autoritetui buvo princas Čarlzo ir princesės Dianos skyrybos, o vėliau – jos mirtis. Princesę Dianą mylėjo ne tik D. Britanija, bet ir visas pasaulis“, – teigė „Daily Ekspres“ žurnalistas.

Princesės gedėjo visas pasaulis, jos laidotuvės buvo labiau viduramžiškos nei šiuolaikinės: varpelis suskambėdavo kas minutę, kai arklių traukiamas katafalkas su karstu liūdnei judėjo nuo Kensingtono rūmų iki Vestminsterio vienuolyno, ir daugybė gėlių nešina minia įtemptai tylėjo.

„Reikia pripažinti, kad mirus princesei Dianai, monarchijos autoritetas buvo nukritęs, buvo ir tokių, kurie kaltino karališkąją šeimą dėl jos mirties. Netikinčių karališka šeima ir monarchija gretos padidėjo“, – klabėjo žurnalistas.

Bet šiuo metu, kaip juokauja R. Portmanas, Kralienė Elžbieta yra savo populiarumo viršūnėje, ir skaitytojai nekantriai laukia naujų istorijų apie jos šeimą.

„Kritikai pasakytų, kad paprastiems žmonėms karališkosios šeimos gyvenimas yra kaip muilo opera. Jie gyvena kaip auksinės žuvelės akvariume. Žinoma, Kralienės šeima norėtų, kad mes domėtumės tik tuo, ką jie daro vardan žmonių, pvz., labdara. Mes tai rašome, bet žmonės domisi ir tuo, kaip gyvena karaliai. O juk kaip ir kiekvienoje šeimoje būna visko – ir nesutarimų, ir džiaugsmų. Vienu žodžiu, nesibaigianti istorija“, – teigė žurnalistas.

Karališkosios šeimos gyvenimo aptarimus galima išgirsti ir geriant popiečio arbatą ir einant į bažnyčią. Kurią, beje, taip pat valdo Anglijos Karalienė.

Istorikas A. Kasperavičius pasakoja, kad tokias anglikonų bažnyčios vadovo pareigas paveldi visi D. Britanijos monarchai nuo XVI amžiaus.

„Garsusis karalius Henrikas VIII atskyrė Anglijos katalikų bažnyčią nuo Romos popiežiaus ir palaipsniui ji tapo protestantiška. Nuo tada karalius – Anglijos bažnyčios galva, tačiau tai tik simbolinis dalykas“, – pastebi istorijas.

Žinoma, tiek politiniame, tiek bažnytiniame gyvenime Karalienė neturi jokio sprendžiamojo balso ir ji tegali patarti, padrašinti, perspėti ar pagirti. Tačiau Elžbieta II ir į savo simbolines pareigas žiūri atsakingai.

Karalienės kasdienybė: įdomybės ir detalės

Per metus Karalienė Elžbieta II užsienyje lankosi tik kelis kartus per metus, tad vizitams ypač kruopščiai rengiamasi. Taip pat atsakingai ir kruopščiai rengiamasi vizitams į Karalienės rūmus. Gabijos Lunevičiūtės pasakojimas.

Buvusio ambasadoriaus Didžiojoje Britanijoje Justo Paleckio žmona Laima pasakojo, kad prieš prisistatant Karalienei, reikėjo surepetuoti kiekvieną žingsnelį.

„Žingsniai buvo suskaičiuoti, kiek iki Karalienės galima priėti. Repetavome net prieš mėnesį iki susitikimo. Įdomu, kad atsisveikinus su Karaliene, reikia žengti atbulom, todėl, kad negalima jai atsukti nugaros“, – pasakoja pašnekovė.

Žmonės Karaliene gerbia, sveikina ją su gimtadieniais, mini jos karaliavimo jubiliejus, galbūt ir dėl to, kad ji pati yra pasakiusi: „aš pirmiausia Karalienė, tik po to žmogus“.

Karalienė net ir priešpiečius labiausiai mėgsta valgyti viena. Nėra taip, kad vaikai iškišę galvas iš už kampo, gali tari: „mama, ar galim prisijungti?“ Jeigu Karalienė norės, ji atsiųs raštelį ir pati juos pakvies.

Karalienės vizitas Lietuvoje planuojamas taip, kad Karalienę pamatytų kuo daugiau Lietuvos gyventojų. Vis dėlto Karalienės Elžbietos II atstovė spaudai Peni Rasel sako, kad jeigu nutarsite Karalienei užduoti klausimą, neišžiūskite, jei atsakymo neišgirsite.

„Karalienė nespaudžia rankų, nes tai sulėtina eiseną ir ne visi žmonės ją gali pamatyti. Ji, tikriausiai, neatsakinės ir į klausimus, pavyzdžiui, „ką jūs manote apie Lietuvą?“ Ji tik šypsosis“, – teigė atstovė spaudai.

Iš ekscentriškumu garsėjančio Edinburgo hercogo Filipo laukiama kitokio elgesio. Jis beveik visada kalbasi su žmonėmis ir laido pokštus. Pavyzdžiui, kartą per vizitą Kinijoje anglų studentams Karalienės sutuoktinis pasakė: „tikiuosi, kad netapsite siauraakiais“.

„Jeigu Karalienė su ambasadoriumi kalbėdavosi valstybinėmis temomis, tai jos vyras būtinai koketuodavo su ambasadoriaus žmonomis“, – juokiasi Laima Paleckienė.

BBC karališkasis korespondentas Peteris Hantas sako, kad karalienė ir interviu niekam niekada neduoda – tačiau, anot jo, kartais užkalbina pati.

„Karališkosios šeimos nariai pradėjo praktikuoti vadinamąjį ėjimą pro minią – ji eina per aikštes, kaip darys ir Lietuvoje, ir kur nors sustoja. Tada žmonės ėteikia jai gėlių ir kitokių dovanų. Karalienė juos pašnekina ir eina toliau – taip ji bendrauja su paprastais lankomų šalių gyventojais“, – teigė žurnalistas.

Prieš būsimą Karalienės vizitą Lietuvoje lankėsi vyriausioji Karalienės rūmų rūbininkė. Ji yra svarbiausias žmogus monarchės aplinkoje, nes būtent nuo jos priklauso, kokia bus Elžbietos II nuotaika kiekvieną dieną. Mat ji kiekvieną rytą pirmoji pasitinka prabudusią Karalienę, patiekia jai pusryčius ir pasako, kaip tądien monarchė turėtų būti apsirengusi. Svarbiomis progomis Jungtinės Karalystės Karalienė rengiasi itin spalvingai, dėl to mados kritikų kartais ir pašiepiama.

Rengiantis vizitui, protokolo specialistai derina visas detales, netgi skaičiuoja laiptelius Karalienės apsilankymo vietoje. Neturi būti sudaryta jokių nepatogumų šiemet 80-metį atšventusiai Elžbietai II.

„Prieš kelerius metus Karalienė, išeidama iš vienos Londono karališkosios ligoninės, nepatenkinta pažiūrėjo į savo delną ir pirštais pavaldė jį, kai prisilietė prie nuo lietaus šlapių turėklų. Netrukus po to prie išėjimo iš tos ligoninės buvo pastatytas stogelis, kad daugiau tokių incidentų su aukščiausio rango karališkais personomis nepasikartotų“, – pasakojo D. Britanijos laikraščio žurnalistas Ričardas Portmanas.

Britų monarchės pakvietimas – bendraamžiams Lietuvoje

Elžbietai II pageidaujant, dešimt garbaus amžiaus piliečių iš Lietuvos dalyvaus karališkajame priėmime, rašo „Kauno diena“.

Reikėjo, kad Didžiosios Britanijos monarchė vizito Lietuvoje metu panorėtų susitikti ne tik su oficialiais asmenimis, bet ir pabendrauti su bendraamžiais, kad mes patys pamatytume, kokių yra šviesių, mielų ir linksmų garbaus amžiaus piliečių.

Žilagalviai, kuriuos susitikimui su karaliene pasiūlė apskričių vadovai, iki svarbiojo susitikimo Vilniaus rotušėje likus tik dešimčiai dienų, jaučia vis stiprėjantį jaudulį.

Žavisi karaliene

Kai 1953 metais buvo karūnuota Elžbieta II, kaunietei Liudai Šiaučiukėnienei buvo 24-eri. Nepaisant to, ji iki šiol puikiai prisimena akimirkas, kai Didžioji Britanija prisiekė ištikimybę savo valdovei.

Kauno technologijos universiteto Edukologijos instituto profesorė niekada nesvajėjo, kad vieną dieną turės galimybę susitikti su savo bendraamžė.

L. Šiaučiukėnienė visuomet domėjosi Elžbietos II gyvenimu. Ir ne todėl, kad jos – panašaus amžiaus. Senoles vienija pomėgis skaityti, bendrauti su žmonėmis ir atsidavimas darbui.

77-erių metų kaunietė dabar apgailėstauja tik dėl vieno – ji negalės tiesiogiai pabendrauti su, ko gero, žinomąsiais pasaulio monarche. „Niekada nesimokiau anglų kalbos, todėl reikės prašyti vertėjo pagalbos, – atsidūsta garbaus amžiaus kaunietė. – Jei tik turėsiu galimybę, nepagailėsiu komplimentų. Žaviuosi šia elegantiška moterimi. Būdama garbaus amžiaus vis dar sugeba valdyti šalį, važinėti po pasaulį, bendrauti ir būti savo tautos moraliniu autoritetu“.

Ji kol kas nesigilino į protokolo reikalavimus, todėl stengsis karalienės pasiteirauti daugybės dalykų. „Aišku, šnektelsime apie sveikatą, apie vaikus, galbūt apie naująją jos marčią“, – svarstė profesorė. Ji tiki, kad bus sudarytos sąlygos kiek ilgiau pabendrauti su 53-ėjus metus Didžiąją Britaniją valdančia monarche.

Linksma, valdinga, gero būdo, lengvai bendraujanti – taip Karalienę įsivaizduoja kaunietė. Ji įsitikinusi, kad įspūdis nepasikeis ir po susitikimo. Net kartais pagalvoja, kad ateityje galėtų susirašinėti. „Visi mano doktorantai moka anglų kalbą, išverstų mano laiškus. Pasveikinčiau Naujųjų metų, kitomis progomis. Tai labiau priklauso nuo pačios karalienės norų“, – kalbėjo Londone nė karto neviešėjusi kaunietė. Karalienės kvietimu ji aplankytų Didžiąją Britaniją.

Vis dar dėsto studentams

Elžbieta II dažnai vadinama savo tautos vedle. Tokį epitetą apie save ne kartą yra girdėjusi ir L. Šiaučiukėnienė. Keliasdešimt metų pedagoginį darbą dirbanti moteris iki šiol dėsto Kauno technologijos universitete. „Nors jau seniai sulaukiau pensinio amžiaus, tačiau dar skaitau paskaitas. Vadovauju doktorantams, rašau knygas, vedu mokymus pedagogams“, – garbaus amžiaus moteris neturi kada atsipūsti. Praėjusiais metais ji išleido dar vieną vadovėlį. Visa gyvenimą L. Šiaučiukėnienė gilinasi į mokymo ir mokymosi teoriją bei psichologiją.

Karalienės priėmimas – ne vienintelis atsitiktinumas jos gyvenime. L. Šiaučiukėnienė sakė, kad netikėtumai dažnai iš esmės keisdavo jos planus. „Atsitiktinai tapau pedagoge, visuomet svajojau dirbti medike, tačiau dėl tėvų praeities sovietai mane pašalino iš aukštosios mokyklos“, – prisimena profesorė.

Nusprendusi tapti pedagoge, ji dirbo mokytoja, dabartinės Maironio gimnazijos direktore, vėliau perėjo į aukštąją mokyklą ir čia padarė įspūdingą karjerą. Pastaruoju metu profesorė nemažai laiko praleidžia nuosavoje sodyboje Alytaus rajone. Čia

lengviau palaikyti gerą formą. Senolė kasdien maudosi ežere. „Kai užšąla, prausiuosi po šaltu vandeniu“, – energingai kalbėjo būsimoji Elžbietos II pobūvio dalyvė. Kitaip nei kiti Karalienės bendraamžiai, ji nesiskundžia sveikata, pastaruoju metu ėmė sveikai maitintis.

„Nebeturiu kuo apsirengti, pastaruoju metu atsikračiau 10 kilogramų. Reikės pasivaikščioti po parduotuves, nusipirkti vakarinę suknelę“, – žadėjo Kauno technologijos universiteto profesorė ir pridūrė nekantriai laukianti susitikimo su karaliene.

Piemenėlis lenksis karalienei

„Mano vaikystė prabėgo kaime, teko ir karves ganyti. Kas galėjo tikėtis, kad piemenėlis kada nors galės prisitarti prie karalienės?“ – vis dar neatsistebi alytiškis Julius Baublys.

„Frako vilktis tikriausiai nereikės?“ – staiga susirūpina senolis. Kostiumą vilkėti jis yra pratęs, nes tik jį ir vilkėjo visą gyvenimą. Tokios aprangos reikalavo jo pareigos. Kaklaryšius pastaraisiais metais išrenka marčios, nes rinktis pats, kai jau retai kur buvo ir nebežino madų, J. Baublys nerizikuoja. Jis dar nežino, ko norėtų paklausti Karalienės, mat klausimas turėtų būti toks, kad į jį monarchė nelengvai rastų atsakymą.

„Didžiosios Britanijos istorija kartais labai paini ir sudėtinga, tai paklausti tikrai bus ką, tik gerai reikia apgalvoti“, – nenori tarptautinių nesusipratimų buvęs istorijos mokytojas.

Mėgsta pajuokauti

„Visą naktį įrodinėjau žmonai, koks esu geras“, – plačiai šypsosi J. Baublys. Janina Baublienė, pratusi prie vyro šmaikštavimų, juokiasi. Išvakarėse jiedu darbavosi savo sode, išrovė pomidorų krūmus, nudengė šiltnamį.

„O jis vis stovi prie savo bičių ir mane kviečia pažiūrėti, kaip jos gražiai dirba“, – paaiškina, dėl ko priekaištavusi, moteris. Kaip tik tą vakarą juos ir pasiekė žinia, kad vyriškis atstovaus Alytaus apskričiai susitikime su Didžiosios Britanijos Karaliene. Žmonai, kuri į visas iškilmes iki šiol vykdavo drauge, šįsyk jas teks stebėti per televizorių.

„Dirbau Švietimo skyriaus inspektoriumi, daug jaunų mokytojų mačiau ir pats buvau paklausus. Geresnės už Janiną nesutikau. Gerokai teko pavargti, kol įkalbinau už manęs tekėti“, – patenkintas kikeną senukas.

Alytiškiai jį gerai pažįsta, nes šešiolika metų jis buvo 5-osios vidurinės mokyklos direktorius, o išėjęs į pensiją 1986-aisiais, iki pat 2000-ųjų toje pat mokykloje dėstė istoriją. Jo pedagoginio darbo stažas yra 54 metai, vienais metais ilgesnis už Elžbietos II karaliavimo metus.

„Tikru pensininku tapau visai neseniai ir pagaliau galėjau tapti bitininku, nors svajojau apie tai nuo jaunystės“, – sako J. Baublys. Anksčiau vis laiko tam nebuvo. Į darbą jis kasdien eidavo pėsčiomis. Anksčiau tekdavo įveikti upę ledu ar pontoniniu tiltu, nes kitokio tuomet nebuvo, ir užtrukdavo kelionėje į vieną pusę visą valandą. Kartą vis nesugrįžtančio tėvo pusiaunaktį į mokyklą ieškoti atėjo sūnus, tuomet dar

abiturientas. Mato, kad mokyklos direktorius santechniku dirba - nuo šalčio mokykloje vamzdžiai susprogo.

Šeima yra stiprybės šaltinis

Dabar 54-erių Arvydas yra gydytojas, o dvejis metais jaunesnis J. Baublio sūnus Gintautas – inžinierius, ilgai ėjęs atsakingas pareigas Kauno elektros tinkluose. Jis su šeima gyvena Kaune, o vyresnėlis – Alytuje. Jo žmona ir dukra taip pat gydytojos.

Apie vaikus ir anūkus J. Baublį gali pasakoti ilgai, jis ant jų nepyksta net tuomet, kai šie kratosi sode užaugintų gėrybių, siūlydami žilagalviams daugiau ilsėtis.

„Sakau jiems, kad savo požiūrį jie pakeistų, jei tarp obuolių penkiašimtinę įdėčiau“, – juokiasi senolis. Jis jau turi ir proanūkį, kuris kalba keliomis kalbomis, mat su tėveliais gyvena Šveicarijoje. Anūkė Rūta, buvusi „Auros“ šokėja, po pergalės konkurse ir stažuotės Londono šokių mokykloje laimėjo kontraktą tenyškščiame teatre ir ištekėjo už ten pat dirbančio muzikanto.

Nesitiki ilgų pašnekesių

„Kai tik sužinojau apie kvietimą susitikti su Didžiosios Britanijos Karaliene, vis galvojau, ką reikės vilkėti. Karališko etiketo neišmanau, ėmiau visų pažįstamų apie jį klausinėti. Man sakė, kad gali prireikti skrybėlaitės, o eiti tolyn nuo karalienės galima tik atatupsta, atsukti nugaros jai nevalia. Baisu nuvirsti, jei ilgai reikės taip eiti. Skrybėlaitės irgi nenorėčiau, nesu pratusi“, – neslepia savo nuogastavimų dar viena karalienės bendraamžė Ona Bartuškienė.

Marijampolietė O. Bartuškienė taip pat mokytoja – lituanistė. Kai išėjo į pensiją, buvo pakviesta dirbti į Savivaldybę kalbos tvarkytoja. Dar po kelerių metų, sulaukusi šešiasdešimties, ištekėjo. Tai antroji jos santuoka. Savo ranką ji atidavė žmogui, kuris jos širdį buvo pakerėjęs labai seniai – dar tuomet kai ji mokėsi mergaičių gimnazijoje. Penkiolika metų už savo moksleives jaunesnis geografijos mokytojas buvo sužavėjęs ne vieną gimnazistę. Susieti savo likimus jie nusprendė, kai vyriškis tapo našliu.

Pirmoji ponios Onos santuoka buvo laiminga, bet trumpa: ji liko našle tebūdama trisdešimt vienerių. Likusi viena auginti penkerių metų sūnelį Arūną, ilgai negalėjo atsigausti po tokio smūgio. Paskui darbas, atrodo, užgožė viską.

„Mano prievolė buvo rašyti visų mokyklos švenčių scenarijus. Jaunystėje svajojau studijuoti žurnalistiką, tačiau laiko reikštis spaudoje atsirado tik dabar, kai jau nebedirbu“, – sako O. Bartuškienė.

Kaip atrodys iškilmingas susitikimas Vilniaus rotušėje, ji nežino, todėl vis suka galvą, kaip ten reikia atrodyti, nenori pasirodyti neverta jai suteiktos garbės. Anglų kalbos ji nemoka, mokėsi tik vokiečių, todėl nesitiki ilgų pašnekesių. „Pasakysiu sūnui, kad man reikia naujo labai gražaus šviesaus kostiumėlio. Tamsų turiu, bet gal reikės šviesaus, o tai paaiškės tik paskutinę akimirką“, – šelmiškai šypsosi moteris, kuri yra pratusi gražiai atrodyti.

Artėjant svarbiajam susitikimui ji jaučia augantį jaudulį, bet juokauja, kad mielai padarytų atsakomąjį vizitą, vyktų į Didžiąją Britaniją, jei tik garbioji viešnia pakviestų.

Nerimauja dėl skrybėlaitės

Bronislava Ivanauskienė, gimusi ir užaugusi Kaune, Petrašiūnuose, labiausiai nerimauja dėl to, kad Anglijos Karalienės Elžbietos II garbei rengiamame pokylyje, į kurį ji pakviesta dalyvauti, gali prireikti skrybėlaitės. O moteris jos neturi. „Tačiau dėvėti ją tikrai mokėčiau. Kai lankiau „Saulės“ gimnaziją Kaune, visos merginos prie uniformos nešiojo, kaip šiandien prisimenu, tamsiai raudonos spalvos skrybėlaitės“, – aiškina senolė.

Jos teigimu, panelės tais laikais ne į pasimatymus lakstė, bet tėvams ūkyje padėdavo, prie karvių ir daržų, tačiau reveransą padaryti Bronislavai nekiltų jokių problemų. Juk tais laikais jaunos mergaitės mokėsi ir pianinu skambinti, ir prancūzų kalbos, ir dailios manieros nebuvo užmirštos. Bronislava tikina ir dabar niekuomet neryšinti skarelės, renkasi kokią kitą galvos apdangalą, paprastai beretę.

Sostinės globos įstaigos „Tremtinių namai“, kuriuose ji gyvena nuo pat jų įkūrimo, jau beveik devynerius metus, darbuotojos ramina, kad tai pasistengs kuo greičiau sužinoti, o jei kas, suras ir trūkstamą garderobo detalę. Laimė, bent dėl drabužių jokios bėdos.

B. Ivanauskienė iš spintos ištraukia savo išeginį kostiumėlį: elegantiškas klasikinio stiliaus švarkelis ir sijonas, išmargintas subtiliais juodais ir pilkais raštais, kuo puikiausiai tiks.

„Jokių „cinciliukų“ nereikia, ir taip iškilmingai atrodo“, – svarsto pašnekovė. Tačiau dėl visa ko dar pasitikslina, galbūt mes žinome, ar tikrai nereikės ilgos suknišos. Tada tektų siūdintis, nes tokios jos spintoje nėra.

„Ir aukštakulnių batelių neturiu. Nepaeinu su jais“, – guodžiasi moteris. Ji ketina autis dailius išeginius batukus žemesne pakulne, kuriuos buvo įsigijusi anksčiau.

Gal ir pelnyta tokia garbė

Kaip pasakoja senelių namų darbuotojos, Bronislava Ivanauskienė išsiskiria iš kitų gyventojų tuo, kad dar yra labai savarankiška, stipri, aktyvi, mėgsta bendrauti. Ji dalyvauja visuose renginiuose. Ir atmintis dar gera. Aukšta, vešlia žilų plaukų šukuosena moteris iš pradžių kiek kuklinasi, bet paskui pasvarsto, kad teko daug skausmo gyvenime iškentėti, nelengvą tremtinės dalią pajusti.

Į Tomsko sritį su tėvais, trimis seserimis ir broliu ji buvo išvežta 1941-aisiais, būdama vos keturiolikos metų amžiaus. Tėvas dirbo rangovu Petrašiūnų popieriaus fabrike, tuomet priklausiusiame švedams, šeima gyveno pasiturimai – be ūkio dar turėjo Petrašiūnuose namą, mamai padėjo tarnaitė. Gal kam ir atrodė, kad jie yra dideli ponai. Matyt, dėl to kažkas ir įskundė. Po šešerių metų sugrįžo atgal į Kauną, gimtuosius Petrašiūnus, ten sutiko savo būsimą vyrą, už jo ištekėjo, pagimdė dukterį. Kai dukrai buvo vos penkeri mėnesiai - moters laukė dar vienas sunkus išbandymas. Ją sulaukė ir nuteisė už tai, esą savavališkai pabėgusi iš tremties. Išsiuntė atgal. Ir vyras su dukrele po kurio laiko atsivijo. Tremtyje gimė sūnus Kęstutis.

Visa Ivanauskų šeimyna į Lietuvą sugrįžo tik 1957 metais. Tada apsistojo sostinėje, geri žmonės priregistravo, vyras gavo darbą liftus statančioje bendrovėje. B. Ivanauskienė ilgai nedirbo, nes nebuvo baigusi jokių mokslų, tremtis sutrukdė, be to, tremtinių niekas nenorėjo priimti. Į pagalbą atskubėjo jaunystės draugė, netikėtai

sutikta gatvėje. Padėjo įsidarbinti siuvimo fabrike „Ramunė“ sukirpėja. Ten Bronislava ir dirbo iki pat pensijos.

„Turėjome gerą butą Vokiečių gatvėje, bet su vyru kartą sukvailiojome, nusprendėme persikelti į Druskininkus. Vaikai jau seniai savarankiški, gerai gyvena, tik anūkų niekaip nesulaukiu, abu tebėra nevedę. Aš ir sakau, kad esu dar labai jauna, dar net ne močiutė, nors sulaukiau karalienės Elžbietos amžiaus. Vaikai turi butus, galėčiau jų namuose ir kelis kambarius turėti, bet nenoriu.

Man čia gerai, pati sau šeimininkė“, – aprodydama savo jaukias valdas sako. Juokauti mėgstanti senolė šmaikštuoja, kad svarbiausia, jog pokylį ir su juo susijusį jaudulį atlaikytų širdis. „Vožtuvas keistas prieš vienuolika metų. Tikiuosi, nesubyrės“, – kvatojasi gerai nusiteikusi moteris.

Karalienė nori būti ne tik pamatyti, bet ir būti matoma

Didžiosios Britanijos Karalienės Elžbietos II ir jos vyro vizitas Lietuvoje prasidės spalio 16 d. Tai pirmas Anglijos monarchės vizitas Lietuvoje. Karalienės ambasadorius Kolinas Robertsas (Colin Roberts) sako, kad tai yra itin svarbus vizitas. Juo labiau, kad 80-metį neseniai atšventusi Karalienė keliauja tik 2 kartus per metus. Pasakoja Gabija Lunevičiūtė.

„Jos Didenybė lankosi užsienio šalyse su oficialiais vizitais tik pavasarį ir rudenį. Kodėl ne vasarą? Nes vasarą tokių vizitų tiesiog nebūna. Lietuvai šis vizitas itin svarbus dėl kelių priežasčių. Visų pirma, tai rodo, kad Jungtinė Karalystė pripažįsta Lietuvą ir jos pažangą nuo nepriklausomybės atgavimo. Antra, Lietuva yra svarbi Didžiosios Britanijos partnerė. Pagaliau, Lietuvos ir D. Britanijos požiūriai į ES, NATO ir į transatlantinius santykius yra panašūs“, – teigė K. Robertsas.

Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus patarėjo pavaduotojas Simonas Šatūnas primena, kad tai nėra pirmasis karališkosios šeimos atstovų vizitas į Lietuvą. Prieš penkerius metus čia lankėsi ir jos sūnus Čarlzas. Tačiau pačios monarchės vizitas atkreipė didelės dalies pasaulio dėmesį į Lietuvą.

„Mums yra prasminga turėti vis didesnę D. Britanijos dėmesį, šalies, kurie mus palaikė integruojantis į euroatlantines struktūras. Atvyksta daug žurnalistų, tad tikėtina, jog Karalienės vizitas ir Lietuva bus išsamiai pristatyta“, – kalbėjo S. Šatūnas.

Karalienė Elžbieta II prieš vizitą į Lietuvą pareiškė, kad jai svarbu ne tik pamatyti, bet ir būti matomai. Todėl, pasak K. Robertso, vizito programa sudaryta taip, kad monarchę pamatytų kuo daugiau žmonių.

„Rengdami programą mes padarėme viską, kad Jos Didenybę pamatytų kuo daugiau Lietuvos žmonių. Vilniaus Rotušės aikštėje bus surengtas muzikinis koncertas, kurio kulminacija – Karalienės ir jos vyro atvykimas į aikštę. Karališkoji šeima, prieš įžengdama į Rotušę, bendraus su aikštėje susirinkusiais Lietuvos žmonėmis“, – sakė K. Robertsas.

Į Rotušę Karalienė pakvietė ir kelis žmones iš visos Lietuvos, gimusius tais pačiais metais, kaip ir ji, tai yra tuos, kurie šiomet atšventė 80-metį, ir norėtų su jais pasidalinti patirtimi, ką išgyveno per tiek metų.

Karalienė taip pat lankysis Vilniaus Antakalnio kapinėse, kur susitiks ir su sausio 13-osios aukų šeimomis. Ten taip pat bus galima pamatyti monarchę, tačiau vizito organizatorių teigimu, daug patogiau su ja susitikti bus Rotušės aikštėje.

Kol kas dėl saugumo neatskleidžiama, kur apsistos karališkoji šeima, tačiau policija informuos apie eismo ribojimą Vilniaus gatvėse vizito metu. Elžbieta II taip pat lankysis Seime, susitiks su Nepriklausomybės Akto signatarais, o Edinburgo hercogas dalyvaus renginyje Vilniaus universiteto (VU) botanikos sode, susitiks su jaunimu, Karalienė – su VU studentais.

Karalienę sudomintų atkurti viduramžių Lietuvos kario šarvai

Didžiosios Britanijos Karalienė Elžbieta II yra karybos istorijos entuziastė, todėl vizito Vilniuje metu ją gali sudominti atkurti viduramžių Lietuvos valstybės elitinio kario šarvai ir ginkluotė.

Tai BNS sakė Jungtinės Karalystės ambasados gynybos atašė pulkininkas leitenantas Maiklas Klemensas (Michaels Clements).

„Žinau, kad Jos Didenybė ir Edinburgo hercogas labai domisi Britanijos kariuomene ir karine istorija. Karališkoji šeima visais laikais buvo artimai susijusi su kariuomene. Jos Didenybė yra net keleto pulkų vyriausioji vadė, Edinburgo hercogas yra laivyno karininkas, o jų sūnus, Jorko kunigaikštis princas Andrew yra Karališkojo airių pulko, kur man teko garbė tarnauti, vyriausiasis vadas“, – pasakojo pulkininkas leitenantas M. Klementsas.

„Jeigu Jos Didenybės vizito metu atsirastų galimybė pademonstruoti XIV amžiaus Lietuvos kario rekonstrukciją, esu įsitikinęs, kad jai būtų labai malonu. Manau, logiška tai būtų padaryti Prezidentūros rūmuose“, – sakė britų gynybos atašė.

Šiomet grupė karybos entuziastų, istorikų ir kariškių įgyvendino XIV amžiaus – Lietuvos valstybės klestėjimo laikotarpio – elitinio kario ginkluotės ir aprangos rekonstrukcijos projektą.

Remiantis išlikusia istoriografine medžiaga ir archeologiniais radiniais, buvo atkurtas XIV amžiaus kario šarvų komplektas: kalavijas, kovinis peilis, kovinė ietis, kovinis kirvis, pėstininko skydas, šalmas, dilbių, alkūnių, pečių, kelių, blauzdų apsauga, taip pat šarviniai marškiniai, vadinami žieduočiu, šarvinis žieduočio kapišonas, pošarvis, kita.

Pernai į darbo grupę susibūrusiems karybos istorijos entuziastams, kariškiams, istorikams ir dizaineriams atkuriant XIV amžiaus kario išvaizdą talkino autoritetingi istorikai, tarp jų - Vilniaus universiteto profesorius, Archeologijos katedros vedėjas Aleksas Luchtanas, Kultūros paveldo departamento direktorius daktaras Albinas Kuncevičius.

Ginklus nukaldino šios retos specializacijos kalvystės meistrai iš Mažeikių rajono, Algirdas Stankus ir jo sūnūs Mindaugas ir Martynas. Šarvus gamino viduramžių karo istorijos klubo entuziastai iš Kauno. Senovinius kario drabužius atkurti pasiryžo darbo grupės narė, drabužių modeliuotoja Jolanta Rimkutė.

Ginklai yra lengvi, nukaldinti iš plieno, pavyzdžiui kalavijas sveria apie 1,4 kilogramo.

Daugelyje valstybių garbės sargybos aprenčiamos šalių pakilimo laikų kariuomenės uniformomis: Prancūzijoje prezidentą sveikina Napoleono laikų raiteliai dragūnai, Didžiosios Britanijos karalienės sargyboje – pergalę Vaterlo mūšyje padėję užtikrinti Velso gvardiečiai ir raiteliai kirasyrai.

Lietuvoje kai kuriomis iškilmingomis progomis garbės sargybos pasipuošia XVIII amžiaus pabaigos – Jungtinės Lietuvos ir Lenkijos valstybės padalinimo laikų kariuomenės uniformomis.

Algirdo epochos šarvais aprenčti du Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo bataliono Garbės sargybos kuopos kariai jau budėjo Lietuvos valstybinės ir istorinės vėliavų sargyboje per Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos iškilmes Vilniuje liepos 6-ąją.

<http://www.lrt.lt/tema/>